

ACC. N:R M.15480: 1-7.

Landskap: Skåne Upptecknare: Karin Andersson, Lund
Härad: Torna Berättare: Gerhard Hedlund
Socken: Veberöd Berättarens yrke: handl.
Uppteckningsår: 1961 Född år 1900 i Dörriåd, Veberöds m

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Butikshandel på landsbygden. s. 1-7. LMF 95

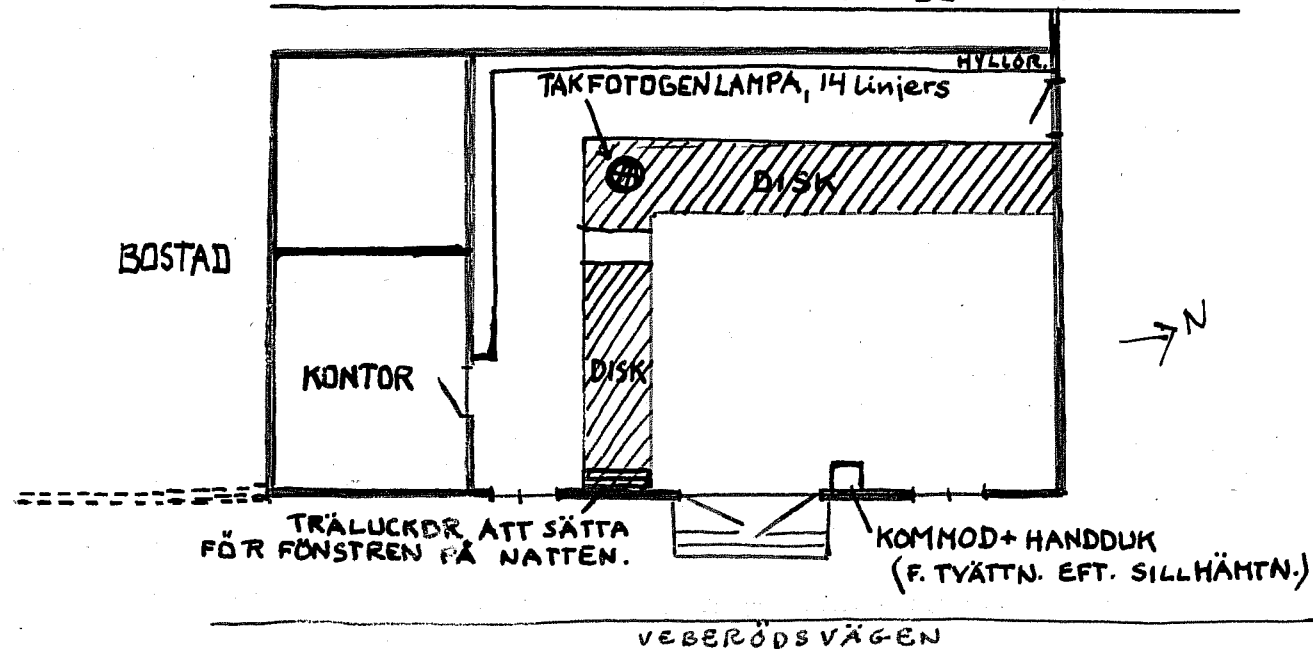
Butiken här i Dörröd byggde min far år 1888. Malmö-Genarps järnvägen var utstakad att fortsätta genom Häckeberga skogar med station i Dörröd, där den nya skolan nu ligger, och sen fortsätta till Tommelilla och Simrishamn. Planen förverkligades aldrig, Baron Wrangel på Häckeberga ville ej ha förstört sina skogar och också en apotekare i Sjöbo var emot förslaget.

Min far, August Bernhard Hedlund, var född i Svenljunga i Sjuhäradsbygden i Västergötland. Han var knalle och hade sin route på Landskrona slätten. Därefter arbetade han först som bokhållare hos en annan västgöte, handlanden Edlund i Genarp, i några år. Sen startade han här och byggde nära den planerade stationen. Bokföring hade far lärt av personer som kunde, någon skola gick han aldrig i. Han förde, vad som behövdes. Det var aldrig några klagomål på honom. Han var väldigt duktig i addition.

Folk sade: Hedlund eller Du till honom. Han umgicks mycket med folk i trakten, men hade inga förtroende-uppdrag.

Butiken var i samma lokal, som nu. Det var förstås, vanliga fönster med spröjsar då. Skyltning förekom inte. De första åren jag minns var här inte eldat. Sen blev här fotogenkamin och 1928 värmeledning. Disken var av trä. Bakom den fanns hyllor.

BUTIKSLOKALENS UNGEFÄRLIGA UTSEENDE 1910-20-TALET.

Butiksskylten var fäst mot väggen vid vägen. Den var av plåt.

Huset var brädklätt och gråmålat och skylten var grå med mörkare bokstäver. Den ~~salta~~ sillen hade vi aldrig inne, vad jag kan minnas. Man gick ut i lagret och hämtade.

Varuinköp. Ägg och smör köpte far kontant från lantbrukarna och kö

körde sen till Lund och sålde det och tog varor med hem. Han brukade köpa speceri- och kolonialvaror av A.P. Hedman i Lund och i Malmö av Hagermann och Malmgren. En mycket anlitad firma, både på fars och min tid, har annars varit Olof Perssons Handels AB i Ystad. Vi har haft affärer i över 60 år med dem. Resande utsändes kanske inte de första åren, men allt vad jag minns.

Förlagshandel bedrevs ej.

Man kan inte säga att vi ~~hade~~ hade några lyxvaror. Kaffet måste betraktas som en absolut nödvändighetsvara. Rätt kaffe var vanligt.

Min äldre bror var bokhållare i Anderslöv och när han var hemma, försökte han övertala kunderna, att övergå till rostat kaffe. Omkring 1910 började vi sälja rostat kaffe i större mängd.

Personal. Det fanns ingen exta personal. Mor och far skötte själva affären.

Kundkrets Exakt hur många som handlade här, kan jag inte säga. Folket på trakten handlade här i regel. En del gick till Veberöd ibland, men handlade det mesta här. Att man gick till stan, var sällsynt. Det hände dock, men då i samband med att man sålde varor på torget.

Mest såldes mjöl, socker, kaffe, cikoria och kryddor. Till jularna såldes säckvis med mjöl, både vetemjöl och rågsikt. Alla köpte 10-20 kilo, även de fattigare, Man skulle ha lite extra då. Det var den enda gång man handlade på lite längre sikt, så att det skulle räcka fram i januari.

Det var ingen speciell dag i veckan, man handlade, också i tidpunkt på dagen ^{var det} jämn fördelning. Far öppnade affären, när han steg upp och stängde inte förrän kl. 9 eller 10 på kvällen.

Kundservice Man slog i varorna som nu, i påsar, i papper och med snören. Till karameller använde man strutar. Varorna medtogs av kunderna själva. Till julen bjöd vi alltid på kaffe. Då kom både husfar och husmor och handlade. Barne brukade få en strut billiga karameller.

Betalning och bokföring Betalningen skedde med kontanter. Ägg köptes från bönderna. Många hade kontoböcker och betalade, när det föll sig. Det var inga bestämda tider för inbetalning. Krediten sträckte sig oftast längre än en månad, ibland upp till ett år. Skulder inkrävdes genom tillsägning. Någon lagsökning behövde aldrig ske. Priset sattes ut på varorna. Prutning förekom ofta, men far höll hårt på det satta priset. Ibland kunde han kanske

gå ner 10 öre, men mer var det inte. Han förde kassabok, memorialer och reskontra.

Butikens funktioner utöver försäljning av varor Butiken hade in- och utlämning av post och har så fortfarande. Man tog emot post, som skulle skickas och 30- 40 tidningar utdelades dagligen. Det var mest Skånska Dagbladet, senare även några exemplar av Arbetet. Telefon hade vi inte. Vi brukade låna hos Nils Tuwesson på Dörrödsgården, när vi behövde ringa, dock ej gärna i affärsangelägenheter, men om det t.ex. var brådskande sjukbud e. d. Någon skvallercentral var här aldrig. Far var en tillbakadragen man och avskydde skvaller. "Det intresserar mig inte," brukade han säga, när någon pratde illa om någon. Hjälp med skrivelser brukade folk inte få på fars tid. Nu händer det dock, att jag hjälper folk med deklARATIONER eller dylikt. Porslin har vi alltid lånat ut och gör så fortfarande, utan ersättning.

ACC. N:R M. 15480: 7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Den första tiden sålde far mycket tyger. Det låg bra till för honom, som tidigare varit knalle och handlat med västgötatyger. Tygerna, kan man säga, var ett slags dragmedel. Folk kom från omkringliggande bygder och köpte. Någon hemslöjdstillverkning förekom ej här.